

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-masteropleiding
Contextuele Hulpverlening
deeltijd

Christelijke Hogeschool Ede

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-masteropleiding
Contextuele Hulpverlening
deeltijd

Christelijke Hogeschool Ede

CROHO nr. 70118

Hobéon Certificering

Datum

11 april 2017

Auditpanel

Drs. F.M. Brouwer

Prof. dr. J.M.C. Steyaert

Prof. dr. G.G. Anthonio

W.E. Verschoor

Secretaris

I.M. Gies Broesterhuizen

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	27
6.	AANBEVELINGEN	29
BIJLAGE I	Scoretabel	31
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	33
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	37
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	39

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Christelijke Hogeschool Ede
status instelling	Bekostigd onderwijs
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief d.d. besluit 18-06-2013
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Master Contextuele Hulpverlening ¹
registratienummer croho	70118
domein/sector croho	Gedrag en Maatschappij
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Master
graad en titel	Master of Contextuele Hulpverlening ²
aantal studiepunten	60 EC
afstudeerrichtingen	<ul style="list-style-type: none">▪ Hulpverlening▪ (Basis)onderwijs
locatie	Ede
variant	Deeltijd
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	19 januari 2017
contactpersoon opleiding	Adriaan Bos acbos@che.nl

¹ De opleiding Master Contextuele Hulpverlening wil haar naam veranderen in Master Contextuele Benadering (zie Standaard 1).

² Na het bereiken van de 70% grens in de visitatiegroep Master Social Work wil de opleiding MCH de titel *Master of Arts* voeren (zie Standaard 1).

Basisgegevens **hbo-masteropleiding Contextuele Hulpverlening**, deeltijd³

bron: Kritische Reflectie Master Contextuele Hulpverlening 'Balancerend Vooruit', CHE
peildatum: december 2016

instroom (aantal)	2011	2012	2013	2014
▪ Deeltijd	17	17	12	N.b.
rendement (percentage) ^{4*}		2011	2012	2013
▪ Deeltijd		71	65	67
docenten (aantal + fte)	aantal		Fte	
▪ Deeltijd	18		0,59	
opleidingsniveau docenten (percentage) ⁵	Bachelor	Master	PhD.	
▪ Deeltijd	6	66	28	
docent-student ratio ^{6,3}				
▪ Deeltijd	1:20,3			
contacturen (aantal) ⁷	1 ^e jaar	2 ^e jaar		
▪ Deeltijd	3,8	3,2		

* Het betreft een 2-jarige masteropleiding.

-
- 3 Bron: Basisgegevens opleidingsbeoordeling 'Indicatoren en definities', Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, 11 september 2012
 - 4 Het aandeel van het totaal masterstudenten dat het masterdiploma haalt in de nominale studieduur+ één jaar, zo mogelijk van de laatste drie cohorten
 - 5 Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel).
 - 6 De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.
 - 7 Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

2. SAMENVATTING

De Christelijke Hogeschool Ede verzorgt sinds 2006 de hbo-masteropleiding Contextuele Hulpverlening (MCH) in deeltijd. Met de focus op 'het contextuele denken' richt deze unieke opleiding zich op het versterken van menselijke relaties, in eerste instantie ten behoeve van toepassing in relatie- en gezinsgerichte hulpverlening, en daarnaast meer en meer in andere dienstverlenende beroepen (bijvoorbeeld in het (basis)onderwijs). Zij doet dit door inzicht te bieden in de eigen geschiedenis en gezinsconfiguratie en door de doorwerking daarvan in actuele problemen. Door het faciliteren van de dialoog en de inbreng van verschillende invalshoeken kunnen vastgelopen situaties weer in beweging worden gebracht. Onder meer sociaal werk, jeugdhulpverlening, pastoraat, geestelijke verzorging, psychiatrie en basis-onderwijs zijn vakgebieden waar afgestudeerden van de opleiding in werkzaam zijn.

Standaard 1. Beoogde eindkwalificaties

Naast (inter)nationale ontwikkelingen liggen verschillende beroepsgerelateerde eisen en criteria ten grondslag aan de eindkwalificaties van de opleiding MCH. Dit betreft de eisen van de *Vereniging voor Contextueel Werkers*, de *European Association Psychotherapy* en de *Nederlandse Vereniging voor Relatie- en Gezinstherapie*.

De opleiding hanteert twaalf eindkwalificaties die voor het uitstroomprofiel *Hulpverlening* en het onlangs ontwikkelde uitstroomprofiel *(Basis)onderwijs* gelijk zijn.

De opleiding acteert in het juiste domein en hanteert de juiste titulatuur. De door de opleiding voorgestelde naamswijziging naar *Master Contextuele Benadering* past beter bij het toepassen van de contextuele benadering in meer dan alleen de hulpverleningspraktijk.

De opleiding biedt een onderscheidend specialisme aan door het contextuele werken. Zij streeft vooral naar verdieping en wil daar in toenemende mate ook verbreding in aanbrengen. Hiermee zet de opleiding een stap voorwaarts in de aansluiting bij de transformaties in het Sociale Domein. Praktijkgericht onderzoek en internationalisering hebben een expliciete plaats in de eindkwalificaties van de opleiding.

Via haar docenten en studenten die werkzaam zijn in het relevante beroepenveld, houdt de opleiding zicht op actuele ontwikkelingen. Vanaf medio 2017 is de opleiding voornemens een werkveldadviesraad te institutionaliseren.

Voor Standaard 1 'Beoogde eindkwalificaties' komt het auditpanel tot het oordeel 'voldoende'. Het is nu tijd voor de opleiding om meer van buiten naar binnen te gaan kijken en met haar gedachtegoed de positie in het in transitie zijnde Sociale Domein nader uit te werken. Het auditpanel vindt het belangrijk dat de opleiding hierin de komende periode stappen voorwaarts maakt.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding MCH biedt een samenhangend en praktijkgericht programma aan. Het curriculum bestaat sinds 2016 uit een generiek en specifiek deel per uitstroomprofiel. Vier leerlijnen bepalen de opbouw van het programma. In het programma brengen studenten de contextuele theorie in verbinding met hun eigen persoonlijke ontwikkeling. Daarnaast oefenen studenten in diverse trainingen de toepassing van het gedachtegoed.

De opleiding heeft het praktijkgericht onderzoek in het programma zichtbaar versterkt. Zij kiest voor een meer schoolse aanpak en naast integrale ook voor separate toetsing van onderzoeksvaardigheden. Er zijn korte lijnen tussen het lectoraat en de leden van de kenniskring en de opleiding. De opleiding voert verbeteringen door om de internationale oriëntatie van het contextuele denken sterker in het programma te verankeren.

Door de gemêleerde samenstelling van de groepen in enkele delen van het programma komen studenten in aanraking met verschillende werkcontexten. Het is daarnaast positief dat post-hbo deelnemers zich nu aansluiten bij de hbo-masterstudenten in plaats van andersom.

De inbreng en zelfstandigheid van de studenten evenals het aantal contactmomenten tussen studenten en docenten is hoog. Hoewel de studievoortgang in principe een verantwoordelijkheid is van de student zelf, houdt de opleiding hier in toenemende mate een vinger aan de pols.

De opleiding beschikt over een klein docententeam met binnen- en buitendocenten. Op één na, beschikken alle docenten minimaal over een mastergraad. Enkele docenten zijn gepromoveerd. Er bestaan korte lijnen binnen het team. Studenten waarderen de gedrevenheid en de inbreng van de praktijkervaring van de docenten.

De verdere implementatie van de digitale leeromgeving *Itslearning* vraagt nog de nodige aandacht van de opleiding. Daarnaast maakt de opleiding zich sterk voor extra middelen om toegang tot (inter)nationale vakliteratuur te realiseren.

Voor Standaard 2 'Onderwijsleeromgeving' komt het auditpanel tot het oordeel 'voldoende'. De internationale context verdient een sterkere plaats in het programma en daarnaast is het belangrijk dat studenten toegang krijgen tot (inter)nationale vakliteratuur.

Standaard 3. Toetsing

Het toetsbeleid van de Academie Sociale Studies en de vertaling daarvan naar een eigen toetsplan zijn leidend voor de opleiding. Na de vorige externe visitatie heeft de opleiding sterk ingezet op de verbetering van het toetsysteem. Zo legt de opleiding de focus op integrale toetsing, gebruikt zij toetsmatrizen en hanteert zij waar nodig het vierogen-principe.

De inhoud en het niveau van de toetsen die het auditpanel heeft ingezien, zijn toereikend. De examencommissie en de onder haar vallende toetscommissie pakken hun kwaliteitsborgende taak in snel tempo op. De examencommissie voerde onder meer een onderzoek uit naar het eindniveau van de masterproef. De verbeterpunten die daaruit voortkwamen, heeft de opleiding nagenoeg allemaal doorgevoerd.

Voor Standaard 3 'Toetsing' komt het auditpanel tot het oordeel 'voldoende'. Het auditpanel heeft waardering voor de noodzakelijke verbeterlagen die de opleiding reeds heeft gerealiseerd.

Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties

Als onderdeel van de kwaliteitsverbetering van het toetsen en beoordelen heeft de opleiding de afgelopen jaren ook stevig geïnvesteerd in de afstudeerfase. De eindwerken zijn dicht op de praktijk uitgevoerd en tonen het therapeutisch vakmanschap van de studenten. Het master-niveau van de studenten is vooral terug te zien in de kwaliteit van de vakinhoud van de eindwerken. De methodologische kwaliteit in de eindwerken kan en moet beter. Onder meer de aanscherping van de kwaliteitseisen en de versteviging van onderzoek in het programma zullen in de eindwerken bijdragen aan het methodologische niveau van het praktijkgericht onderzoek.

Voor Standaard 4 'Gerealiseerde eindkwalificaties' komt het auditpanel tot het oordeel 'voldoende'. De methodologische diepgang en onderbouwing en daarnaast het niveau van reflectie vindt het auditpanel belangrijke verbeterpunten.

Algemene conclusie:

Het auditpanel trof een kleinschalige hbo-masteropleiding met een ontwikkelingsgerichte cultuur. De opleiding heeft tijdens het locatiebezoek aangetoond dat zij verschillende stappen voorwaarts heeft gezet en nog gaat zetten. Zij voldoet hiermee aan de basiskwaliteit. Mede op grond van de beslisregels van de NVAO komt het auditpanel tot de overall kwalificatie 'voldoende'. Het adviseert de NVAO de opleiding te accrediteren voor een periode van zes jaar.

Om haar bestaansrecht te behouden vindt het auditpanel het belangrijk dat de opleiding haar positie in het in transitie zijnde Sociale Domein nader uitwerkt. Daartoe dient zij haar blik naar buiten toe verder open te stellen en haar profiel op basis van de gemaakte keuzes aan te scherpen. Bovendien dient de opleiding te monitoren dat de doorgevoerde verbeteringen in het programma en in de afstudeerfase daadwerkelijk zichtbaar worden in de kwaliteit van de eindwerken. Deze aspecten verdienen de meeste aandacht op de verbeteragenda van de opleiding.

Den Haag, 11 april 2017

drs. F.M. Brouwer,
voorzitter

I.M. Gies Broesterhuizen BEc,
secretaris

3. INLEIDING

Het voorliggende beoordelingsrapport is de resultante van een zogeheten 'Beperkte Opleidingsbeoordeling' van de hbo-masteropleiding Contextuele Hulpverlening van de Christelijke Hogeschool Ede (CHE), die op 19 januari 2017 is uitgevoerd door een auditpanel van onafhankelijke deskundigen (zie bijlage IV voor een toelichting).

Vanaf 1 januari 2015 worden opleidingen in het hoger onderwijs met een vergelijkbare onderwijsinhoud in één (sub)cluster geïnspecteerd. De clusterwijze beoordeling - *ook wel clusterinspectie genoemd* - heeft als doel de scherpte en de vergelijkbaarheid van de oordelen te bevorderen. De hbo-masteropleiding Contextuele Hulpverlening van bovengenoemde hogeschool valt samen met diverse verwante opleidingen van andere onderwijsinstellingen in het cluster *HBO Master Social Work*. De inspecties van deze opleidingen moeten in de periode voor 1 mei 2017 plaatsvinden. Het auditpanel gebruikte voor de beoordeling het vigerende beoordelingskader van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)⁸.

Dit rapport behandelt achtereenvolgens de bevindingen, overwegingen en conclusies van het auditpanel over de betreffende opleiding op de vier NVAO-kwaliteitsstandaarden, respectievelijk naar 'beoogde eindkwalificaties', 'onderwijsleeromgeving', 'toetsing' en 'gerealiseerde eindkwalificaties'.

Positionering van de opleiding MCH binnen de onderwijsinstelling

De hbo-opleiding Master Contextuele Hulpverlening (MCH) valt binnen de hogeschool onder het *Instituut Contextuele Benadering* (ICB). Het ICB is een platform en kenniscentrum voor de contextuele benadering en onderdeel van *CHE voor professionals*. Het ICB kent naast de MCH de twee opleidingen *Post hbo Contextuele hulpverlening Basis* en *Post hbo Contextuele hulpverlening Specialisatie* en ongeveer 17 cursussen. Momenteel zijn zo'n 20 docenten, trainers, supervisors, leertherapeuten, onderzoekers en ontwikkelaars bij het ICB betrokken.

De CHE werkt momenteel aan de implementatie van een nieuwe organisatiestructuur. De nieuwe structuur zal medio februari 2017 geheel uitgewerkt zijn. De opleiding MCH blijft onder de manager van *CHE voor professionals* vallen.

Karakteristiek van de opleiding MCH

De CHE verzorgt een unieke, niet-bekostigde hbo-masteropleiding MCH die sterk verbonden is met de identiteit van de CHE. De opleiding heeft een eigen kleur en speelt in op actuele problematiek in het werkveld en in de maatschappij. Met de focus op het contextuele denken ofwel op het gedachtegoed van Ivan Nagy, uitgewerkt en onderhouden door zijn weduwe Catherine Ducommun-Nagy, richt de opleiding zich op het versterken van menselijke relaties door een (intergenerationele) dialoog mogelijk te maken waarbinnen een rechtvaardige afweging gemaakt kan worden tussen geven en ontvangen. De opleiding wil haar naam veranderen in *Master Contextuele Benadering* en is daarnaast voornemens de titulatuur te wijzigen in *Master of Arts* (zie Standaard 1). De opleiding MCH is in deeltijd en duurt twee à tweeënhalf jaar. Het aantal studenten dat instroomt, is beperkt (circa 10-20 professionals per jaar).

⁸ Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Beperkte of Uitgebreide opleidingsbeoordeling, Nederlands-Vlaamse Accreditatie organisatie d.d. 19 december 2014.

Ontwikkelingen na vorige accreditatie van de opleiding MCH

In december 2009 vond de vorige visitatie van de opleiding MCH plaats. De opleiding is toen op basis van de Toets Nieuwe Opleiding⁹ positief beoordeeld. In februari 2010 besloot de NVAO accreditatie te verlenen aan de nieuwe opleiding. Het besluit bevatte een aantal aandachtspunten van het toenmalige auditpanel. De opleiding heeft de punten van het toenmalige auditpanel zichtbaar opgepakt en daar verbeteringen op ingezet (zie Tabel 1).

Aandachtspunten	Verbeteringen
De verbreding die de opleiding tot stand brengt kan – in overleg met het werkveld - meer expliciet worden gemaakt in de eindkwalificaties. Plaats daarbij de opleiding ook in een internationale context om zo bij te dragen aan de ontwikkeling van een specifieke gerespecteerde methodiek in de hulpverleningspraktijk, in aansluiting op het systeemdenken.	Bij de introductie van de uitstroomprofielen heeft de opleiding ervoor gekozen om de eindkwalificaties te herdefiniëren (zie Standaard 1). De opleiding heeft daarvoor onder meer ontwikkelingen en innovaties uit nationale en internationale literatuur en andere bronnen gebruikt.
De opleiding is tamelijk aanbodgestuurd. Gepleit wordt voor meer keuzevrijheid door de studenten.	De introductie van twee uitstroomprofielen biedt de studenten keuzevrijheid (zie Standaard 1).
De link met het totale programma kan duidelijker worden aangegeven als het gaat om wat er wordt geleerd bij welk programmaonderdeel, ook door een eenduidiger gebruik van terminologie. Vooral voor de student dient die relatie duidelijker aanwijsbaar te zijn.	In 2016 is het programma aangepast. De indeling is door de curriculumcommissie voorbereid, door de stuurgroep MCH bekrachtigd en vervolgens met de examinatoren en de betrokken docenten afgestemd (zie Standaard 2).
De opleiding kan bijdragen aan de onderzoeksmatige en praktische verdieping van een internationaal unieke brede methodiek waarin de contextuele hulpverlening en het systeemdenken van hulpverlening een dominante rol spelen, mede door wetenschappelijke inbreng vanuit verwante disciplines als sociologie en sociale psychologie.	Het eerste jaar begint met verdieping en verbreding. De opleiding gaat in op de basisbegrippen van zowel de contextuele theorie als de filosofische grondslag daarvan. Er is bijvoorbeeld aandacht voor de sociologie van moderne samenlevingsverbanden en voor enkele meer algemene (ontwikkelings)psychologische onderwerpen zoals hechting, gedragsstoornissen en persoonlijkheidsstoornissen.
De literatuur is up-to-date, maar wel enigszins eenzijdig (Nagy staat te centraal).	Nagy staat nog steeds centraal, maar daarnaast gebruikt de opleiding in het programma ook andere vakliteratuur.

Tabel 1 – Doorgevoerde verbeteringen na vorige (interne) audit

⁹ De Toets Nieuwe Opleiding is 'het keurmerk dat tot uitdrukking brengt dat de kwaliteit van een voorgenomen opleiding door het accreditatieorgaan positief is beoordeeld'. Bron: website NVAO.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie betreft geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor–master) en oriëntatie (hbo–wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Inhoud eindkwalificaties

De verzorgingsstaat maakt een ontwikkeling door tot een participatiemaatschappij. Het is niet langer de overheid die verantwoordelijk is voor de kwetsbaren en hen die zorg nodig hebben. Die verantwoordelijkheid komt (weer) meer bij ouders en kinderen, familie, buurt en kerk te liggen. De opleiding MCH van de CHE speelt nadrukkelijk in op dit actuele vraagstuk. De contextuele benadering gaat in essentie uit van het wederzijdse appel dat mensen op elkaar doen om zorg te dragen voor elkaar. Dit gedachtegoed is als eerste ontwikkeld voor de toepassing in relatie- en gezinsgerichte hulpverlening en wordt ook steeds meer toegepast in dienstverlenende beroepen zoals het (basis)onderwijs.

Vanwege de uniciteit van de opleiding MCH is er geen landelijk opleidings- en beroepsprofiel. Bij een vernieuwde bezinning op en de herformulering van de eindkwalificaties en het beroepsprofiel in 2014 heeft de opleiding onder meer aansluiting gezocht bij de recente ontwikkelingen in het werkveld en de (inter)nationale literatuur. Bovendien constateert het auditpanel dat de opleiding de beroepsgerelateerde eisen en criteria van de *Vereniging voor Contextueel Werkers*¹⁰, de *European Association Psychotherapy* en van de *Nederlandse Vereniging voor Relatie- en Gezinstherapie*¹¹ als uitgangspunt heeft genomen. Vanwege de introductie van uitstroomprofielen (zie verder) zijn de eindkwalificaties in 2016 opnieuw ter hand genomen. De opleiding heeft ervoor gekozen de eindkwalificaties zo te beschrijven, dat het specifieke van een uitstroomprofiel op een hoger abstractieniveau in de eindkwalificaties terug te vinden is. In dit proces waren zowel het werkveld als de relevante interne geledingen betrokken. De opleiding hanteert sinds september 2016 de twaalf nieuwe eindkwalificaties.

Kijkend naar de eindkwalificaties acteert de opleiding MCH in het juiste domein en hanteert zij de juiste titulatuur. De opleiding heeft in het kader van de internationale herkenbaarheid van de (titulatuur van de) opleiding MSW bij het auditpanel niettemin het verzoek neergelegd of studenten in het vervolg de titel 'Master of Arts' mogen voeren. Kijkend naar de mogelijke toevoegingen aan de mastergraad voor opleidingen in het domein Gedrag & Maatschappij op de referentielijst¹² vindt het auditpanel de graden 'Master of Social Work' en 'Master of Arts' passend voor de opleiding.

¹⁰ Door het hanteren van de criteria van het *Register Contextuele Hulpverlener* is registratie als contextueel hulpverlener bij deze vereniging mogelijk.

¹¹ Het betreft hier de eisen van de NVRG-systeemtherapeut. Vanwege het op hulpverlening gerichte curriculum is de opleiding MCH een geschikte vooropleiding.

¹² Referentielijst 'Internationale herkenbaarheid titulatuur hoger beroepsonderwijs', Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, laatst geactualiseerd d.d. 1 september 2016.

De opleiding geeft aan dat de titel 'Master of Social Work' echter internationaal (vooral in de ons omringende landen) minder gangbaar en herkenbaar is dan de titel 'Master of Arts'. Bovendien wil de opleiding samen met haar collega-opleidingen¹³ in de visitatiegroep dezelfde titel hanteren. Gezien deze argumenten vindt het auditpanel de graad 'Master of Arts' passend.

Profilering

De opleiding MCH heeft de volgende missie: *Afgestudeerden van de opleiding MCH zijn reflectieve en vakbekwame professionals die herstel van verbondenheid en verantwoordelijkheid centraal stellen in een wetenschappelijk verantwoorde en geïntegreerde toepassing van de contextuele benadering in complexe begeleidingssituaties.* Dit sluit aan bij de hogeschoolbrede visie van de CHE, waarin zij spreekt over een 'roeping om de samenleving te dienen'. De opleiding wil in dit kader samen met het werkveld professionals opleiden tot mensen die weten wie ze zijn en weten wat ze kunnen bijdragen aan de beroepspraktijk en de samenleving. Daarnaast is de opleiding sterk geïnspireerd door het contextuele denken. Het relationeel ethische aspect is relevant voor het welslagen van organisaties. Zij kiest daarbij niet alleen voor een verdieping van inzicht in het gedachtegoed, maar ook voor verbreding in de richting van andere relevante theorieën, inzichten en vaardigheden. Het auditpanel is positief over het gekozen profiel. Het auditpanel (h)erkent de behoefte aan deze methode in het werkveld, niet alleen op uitvoerend niveau (zorg en onderwijs), maar ook op regievoerend en beleidsmatig niveau.

Uit de gesprekken met het management en de docenten maakt het auditpanel op dat de opleiding MCH van oudsher een therapeutische opleiding is die thans een verbreding van haar profiel realiseert. De veelzijdige toepasbaarheid van de contextuele benadering en de behoefte vanuit het werkveld en van professionals leidde bij de opleiding tot het ontwikkelen van een uitstroomprofiel (*Basis*)onderwijs. Dit uitstroomprofiel is per 1 september 2016 gestart en in overleg met de *Academie Educatie* en in afstemming met vertegenwoordigers uit het basisonderwijs, tot stand gekomen. Door de komst van dit uitstroomprofiel is vanzelfsprekend ook het uitstroomprofiel *Hulpverlening* ontstaan. Het auditpanel vindt de gekozen uitstroomprofielen relevant voor de opleiding en passend bij de ontwikkelingen in het werkveld. Met de verbreding van haar profiel zet de opleiding een stap voorwaarts in de aansluiting bij de transformaties in het Sociale Domein (zie verder).

De opleiding MCH is voornemens om meer uitstroomprofielen te ontwikkelen. Zij denkt bijvoorbeeld aan Family Social Work en Rouw- en Verliesbegeleiding, Mediation en Transculturele Hulpverlening. Hoewel het auditpanel zich aansluit bij de mening van de opleiding dat het contextuele denken in meerdere contexten toepasbaar is, wil zij de opleiding wel als aandachtspunt meegeven dat zij bij deze keuze (i) de omvang van de studentenpopulatie en (ii) de verdeling van de studenten over deze profielen in ogenschouw neemt.

Naamswijziging

De komst van onder meer het uitstroomprofiel (*Basis*)onderwijs brengt met zich mee dat naam van de MCH niet meer aansluit bij de actualiteit van deze master. De opleiding heeft het auditpanel dan ook verzocht te beoordelen of het wijzigen van de opleidingsnaam van *Master Contextuele Hulpverlening* naar *Master Contextuele Benadering* gerechtvaardigd is. De essentie van de opleiding blijft gehandhaafd, namelijk het toepassen van de contextuele benadering. Deze toepassing vindt echter niet plaats in één, maar in meerdere praktijken ofwel in verschillende uitstroomprofielen. Op basis van de auditgesprekken en kijkend naar de beoogde eindkwalificaties en de inhoud van het programma vindt het auditpanel de voorgestelde opleidingsnaam beter passen. Wel vraagt het zich af of de nieuwe naam de lading volledig dekt.

¹³ Het betreft hier verwante opleidingen van de Saxion Hogeschool, Hanzehogeschool Groningen/Noordelijke Hogeschool Leeuwarden, Hogeschool van Amsterdam en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Het gaat om de Contextuele Benadering van iets, maar uit de naam is niet duidelijk wat precies. Het auditpanel raadt de opleiding aan om de nieuwe naam in dit kader nog eens tegen het licht te houden.

Praktijkgericht onderzoek

Het auditpanel constateert dat de opleiding MCH haar ambities ten aanzien van praktijkgericht onderzoek een expliciete plaats heeft gegeven in verschillende eindkwalificaties. De studenten ontwikkelen relevante kennis van onderzoeksmethoden en uitkomsten van onderzoek voor hun vakgebied en aanpalende gebieden (Eindkwalificatie 5). Zij moeten daarnaast een bijdrage leveren aan hun kennisdomein en beroepsgroep door het ontwikkelen van toepassingen en originele onderzoeksvorstellen (Eindkwalificatie 9). Bovendien leren zij zelfstandig onderzoek te doen binnen dit kennisdomein en leren zij bestaand onderzoek binnen hun eigen professionele praktijk te verdisconteren (Eindkwalificatie 10).

Het auditpanel vindt deze doelstellingen concreet en waardeert dat de opleiding het accent legt op het uitvoeren van kwalitatief onderzoek. Dit is vaak een passend type onderzoek in dit veld.

Internationalisering

Ook de doelstellingen rond internationalisering maken expliciet onderdeel uit van de eindkwalificaties van de opleiding MCH. Studenten ontwikkelen voor hun vakgebied en aanpalende gebieden relevante kennis van internationale ontwikkelingen en activiteiten (Eindkwalificatie 5). De opleiding stimuleert haar studenten om internationale ontwikkelingen bij te houden. Daarnaast dienen de studenten hun professionaliteit af te stemmen op nationale en internationale relevante collegae, verenigingen, organisaties en publicaties (Eindkwalificatie 11). Studenten zijn verplicht voor hun masterproef Engelstalige publicaties op het gebied van theorievorming, toepassing en onderzoek te gebruiken.

Omdat het contextuele denken in Nederland beperkt is, besteedt de opleiding aandacht aan de verspreiding van dit denken over de wereld. De internationale gerichtheid van de opleiding hangt samen met het internationale netwerk van het Instituut Contextuele Benadering (ICB) (o.a. contacten in Roemenië, Israël, Verenigde Staten, Frankrijk, Duitsland en Zuid-Afrika).

Niveau en oriëntatie eindkwalificaties

De opleiding MCH heeft globaal voor ogen tot welk type professional en voor welke functies zij haar studenten opleidt. Zij richt zich op het opleiden tot senior professionals in (sociaal) complexe begeleidingssituaties van kleine tot grote gemeenschappen. De professionaliteit van de afgestudeerden is ook van betekenis op het gebied van advisering of ondersteuning in beleidsvorming of deskundigheidsbevordering, op het gebied van onderzoek binnen het (verwante) vakgebied en in het verder ontwikkelen van toepassingen binnen andere begeleidingsrichtingen.

De vakgebieden en beroepen waar de afgestudeerden van de opleiding MCH in terecht komen zijn divers: sociaal werk, jeugdhulpverlening, pastoraat, GGZ, geestelijke verzorging, psychiatrie, mediation, coaching, basisonderwijs, hoger onderwijs. Een belangrijk deel van de afgestudeerden begint naast een betrekking in loondienst een eigen hulpverleningspraktijk. Het auditpanel zou graag zien dat de opleiding per uitstrooprofiel explicieter formuleert welk type professional zij precies wil opleiden (zie verder).

Alle toetsen van de opleiding MCH sluiten de studenten af op niveau 7 van het Nederlands kwalificatieraamwerk (NLQF). Er is dus geen sprake van een oplopend toetsingsniveau, wat begrijpelijk is gezien de duur van de opleiding. De eindkwalificaties zijn allemaal op dit niveau beschreven en de programmadoelen sluiten hierbij aan.

Het vermogen van de student om de brede en specifieke kennis toe te passen in de concrete complexe beroepspraktijk toont het masterniveau van de student. Studenten leren op een hoger abstractieniveau denken en relaties leggen met onderzoek en kunnen daarnaast innoveren.

De eindkwalificaties zijn ontwikkeld met behulp van het kwaliteitsschema volgens NLQF 7. De verhouding van de eindkwalificaties tot het NLQF-niveau is in beeld gebracht in een matrix. De NLQF-niveaus zijn afgeleid van het European Qualification Framework en de Dublin Descriptoren. Derhalve hanteert de opleiding MCH een internationaal referentiekader. Bovendien neemt de opleiding, zoals eerder aangegeven, de internationale (opleidings)eisen betreffende het vakgebied die de *European Association Psychotherapy* stelt aan het *European Certificate of Psychotherapy*, als uitgangspunt.

Onderhoud eindkwalificaties

Het contextuele denken is, met haar focus op wederzijdse zorg en verantwoordelijkheid, een benadering die actueler is dan ooit. Het auditpanel stelt vast dat de opleiding MCH via haar docenten en studenten die werkzaam zijn in het relevante beroepenveld, zicht houdt op de actuele ontwikkelingen.

De opleiding beschikt niet over een vast gremium waarmee zij structureel contact onderhoudt met het werkveld. Voor de vernieuwde bezinning op en de herformulering van de eindkwalificaties, de validering van het nieuwe uitstroomprofiel (*Basis*)onderwijs en de wijziging van het curriculum heeft de opleiding begin 2016 wel het relevante werkveld via een specifiek hiervoor samengestelde werkveldadviesraad geraadpleegd. Dit was echter een eenmalige exercitie, zo constateert het auditpanel.

Sinds januari 2016 is de opleiding MCH aangesloten bij het landelijke overleg dat plaatsvindt tussen collega-opleidingen Master Social Work. Het auditpanel waardeert dat de opleiding vanaf begin 2017 ook deelneemt aan gezamenlijke studiedagen en kalibreersessies met collega-opleidingen.

Het auditpanel stelt vast dat de blik van de opleiding de afgelopen jaren vooral intern was gericht. Uit de documentatie en uit de gesprekken kreeg het bijvoorbeeld geen helder beeld van de plaatsbepaling van de opleiding MCH en het contextuele denken binnen de grote transities in het Sociale Domein. Het profiel uit de therapeutische hulpverlening halen en verbreden om in meerdere contexten relevant te kunnen zijn, zoals de opleiding nu voor ogen lijkt te hebben, vindt het auditpanel positief. Daarnaast verwacht het auditpanel dat er bij de opleiding MCH - door het op basis van de te maken keuzes nader uitwerken en aanscherpen van de twee beroepsprofielen - een scherper beeld zal ontstaan van het type professional dat zij per uitstroomprofiel wil opleiden. Daarmee kan zich nadrukkelijker profileren en positioneren in het werkveld (zie H6 – Aanbevelingen).

Een werkveldadviescommissie die op strategisch niveau is ingestoken en die beide uitstroomprofielen afdekt, kan hier een zinvolle bijdrage aan leveren. Het institutionaliseren van een werkveldadviesraad die structureel bijeenkomt, zoals de opleiding dat vanaf medio 2017 beoogt, vindt het auditpanel dan ook een goede ontwikkeling.

Weging en Oordeel

Oordeel: voldoende

Het auditpanel komt bij deze standaard tot het oordeel 'voldoende'. De beoogde eindkwalificaties, die afgestudeerden als beginnend beroepsbeoefenaar moeten bereiken, zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie in voldoende mate geconcretiseerd en hebben een (inter)nationaal referentiekader. De opleiding biedt een onderscheidend specialisme in het contextuele werken. Zij streeft vooral naar verdieping en wil daar in toenemende mate ook verbreding in aanbrengen. Het auditpanel is daarnaast positief over de expliciete plaats van zowel praktijkgericht onderzoek als internationalisering in de eindkwalificaties. Voor het onderhoud van haar eindkwalificaties participeert de opleiding in het landelijke overleg en bovendien is zij haar contact met het werkveld aan het formaliseren.

Het is nu dus tijd voor de opleiding om meer van buiten naar binnen te gaan kijken en met haar gedachtegoed opnieuw positie te kiezen in het in transitie zijnde Sociale Domein. Het profiel van de opleiding MCH, waaronder de twee uitstroomprofielen, verdient volgens het auditpanel in het verlengde daarvan ook een herijking. Het auditpanel vindt het in het kader van het behouden van haar bestaansrecht belangrijk dat de opleiding hierin de komende jaren stappen voorwaarts maakt en beschouwt dit als een volgende en tevens noodzakelijke stap in de ontwikkeling van de opleiding. Dit staat het huidige oordeel van het auditpanel niet in de weg.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Koppeling eindkwalificaties en programma

De relatie tussen de eindkwalificaties (zie Standaard 1) en de onderwijseenheden is vastgelegd in een matrix. Per september 2016 zijn alle programma's in de in ontwikkeling zijnde digitale leeromgeving *Itslearning* opgenomen (zie verder). Deze zijn voor studenten gerubriceerd per onderwijseenheid en per lesdag te vinden via hyperlinks in het rooster van de lesgroep. Hiermee realiseert de opleiding dat elke student voorafgaand aan de uitvoering van het programma op de hoogte is van de inhoud en de vormgeving van het programma. Bovendien zijn bij elke onderwijseenheid de toetsopgave, de beoordelingscriteria en de rubric beschikbaar. Met de matrix en de beschrijving van de programma's toont de opleiding MCH aan dat het voor de studenten mogelijk is de eindkwalificaties te behalen.

Vormgeving en Inhoud programma

Kernelementen van de onderwijsleeromgeving van de opleiding MCH zijn een hoog aantal face-to-face contacten tussen docenten en studenten, trainingsdagen, praktijkgericht onderzoek en super- en intervisie. In het programma gaat veel aandacht uit naar praktijksituaties waarbij het wetenschappelijke, het persoonlijk-relationale en het professionele van de contextuele benadering onderwerp van reflectie zijn. De voortdurende pendelbeweging tussen kennis en vaardigheid versterkt de integratie in de eigen praktijk.

De toepassing van het contextuele denken krijgt als volgt vorm:

- In de super- en intervisie brengen studenten de contextuele theorie in verbinding met hun eigen persoonlijke ontwikkeling.
- Daarnaast oefenen studenten op trainingsmomenten en op speciale trainingsdagen de toepassing van het gedachtegoed door middel van rollenspelen, opstellingen en live-sessies.

Het auditpanel woonde een praktijksituatie bij waarbij een mondeling toegelichte, authentieke casus vanuit verschillende invalshoeken door de gesprekspartners werd benaderd. Dit gaf het auditpanel een duidelijk beeld van de wijze waarop de opleiding de contextuele benadering invulling geeft binnen de hulpverlening.

Vanwege de komst van het uitstroomprofiel (Basis)onderwijs naast het uitstroomprofiel Hulpverlening is het curriculum van de opleiding MCH in 2016 opgesplitst in een generiek deel met programma's voor alle studenten en een uitstroom-specifiek deel (zie onderstaande tabel). Elke onderwijseenheden bestaat uit één of meer programma's van één of meer lesdagen of andere onderwijsactiviteiten.

Uitstroomprofiel	Generiek deel (44 EC)	Specifiek deel (16 EC)
Hulpverlening	<ol style="list-style-type: none">1. Het theoretisch kader van de contextuele hulpverlening2. Algemene ontwikkelingspsychologie3. Psychopathologie4. Supervisie: integratie van het eerste niveau	<ol style="list-style-type: none">1. Klassieke psychotherapeutische theorieën2. Contextuele interventies3. Werken in de derde dimensie4. Specifieke Contextuele interventies
(Basis)onderwijs	<ol style="list-style-type: none">5. Innovatieve toepassing in organisatie en samenleving6. Supervisie: Integratie van het tweede niveau7. Masterproef	<ol style="list-style-type: none">1. Gedragsproblemen van kinderen2. Contextueel werken in de driehoek3. School in verbinding4. Contextuele integratie in de praktijk

Tabel 2 – Korte weergave van het programma

De onderwijseenheden zijn verdeeld over vier samenhangende leerlijnen, te weten (i) van kennis en inzicht naar toepassing, (ii) van persoonlijke ontwikkeling naar professionaliteit, (iii) van micro- naar meso- en macroniveau en (iv) van onderzoeksvaardigheden naar zelfstandig onderzoek. Deze vier lijnen bepalen de opbouw door de opleiding heen, zowel in het generieke deel als in het uitstroomdeel.

Ook de programma's binnen één onderwijseenheid hangen nauw samen en leiden uiteindelijk tot een integrale toets. Daarnaast zit het vaardighedenonderwijs op diverse plaatsen verweven in het programma.

Studenten geven de opleiding MCH in de Nationale Studenten Enquête van 2016 een hoge waardering op de inhoud en het niveau van het programma en de waarde van de opleiding voor de beroepspraktijk.

De curriculumcommissie en de bij de betreffende onderwijseenheid horende examinator bewaken de inhoud, samenhang en de actualiteit van het programma. De toenemende integratie van methoden en methodieken op het gebied van de relatie- en gezinstherapie heeft er bijvoorbeeld toe geleid dat de opleiding MCH vanaf september 2016 meer nadruk legt op die integratie van systeemgerichte benaderingen. Het auditpanel is positief over deze ontwikkeling. Van studenten mag in het programma nog meer aandacht uitgaan naar de actualiteit. Het auditpanel raadt de curriculumcommissie aan om het programma op deze punten te versterken.

Internationalisering

De internationale oriëntatie die studenten van de opleiding MCH meekrijgen, is beperkt, zo stelt het auditpanel vast.

In het programma *Interculturele communicatie* is onder meer aandacht voor het gedachtegoed van Nagy met het kernthema van relationele ethiek. Dit thema heeft relevantie op meso- en macroniveau en daarmee ook op de grenzen tussen landen, volken en culturen. Daarnaast zijn de originele publicaties van het contextuele gedachtegoed Engelstalig, evenals veel onderzoeken naar dit denken. De internationale oriëntatie komt bovendien tot uitdrukking in een internationale LinkedIn-discussiegroep onder leiding van een van de ICB-medewerker.

De opleiding MCH zoekt nog naar mogelijkheden om de internationale oriëntatie van het contextuele denken in aansluiting bij de beoogde eindkwalificaties sterker in het programma te verankeren. Het auditpanel sluit zich hierbij aan. De opleiding kan de verbreding van studenten in de internationale context explicieter en meer systematisch in het programma opnemen. De opleiding heeft hierin zelf al de eerste stappen gezet. Het programmaonderdeel *Innovatieve toepassingen in organisatie en samenleving* zal met ingang van het studiejaar 2017-2018 zodanig zijn bijgesteld, dat studenten de internationale dimensie van het beroep daarin meer expliciet gaan betrekken. In het verslag waarmee de opleiding het onderdeel toetst, zullen de studenten het gekozen thema mede vanuit internationaal perspectief moeten bezien. Het auditpanel steunt daarnaast het initiatief van de opleiding om studenten actiever te betrekken in de internationale discussie rond het contextuele denken. Momenteel bereidt het ICB bijvoorbeeld een driedaagse internationale netwerkconferentie voor, bedoeld voor contextuele professionals van over de hele wereld. Ook docenten en studenten krijgen hierin een actieve rol. Daarnaast verdient de literatuurlijst volgens het auditpanel in het kader van internationalisering een aanvulling.

Praktijkgericht onderzoek

Praktijkgericht onderzoek krijgt in het verlengde van de bijbehorende eindkwalificaties (zie Standaard 1) een plaats in het programma.

Een groot aantal MCH-studenten kwam in zijn vooropleiding slechts minimaal in aanraking met onderzoeksvaardigheden. De studenten hebben derhalve meer scholing nodig dan aanvankelijk door de opleiding MCH gedacht. Daarom heeft de opleiding een jaar geleden besloten het aantal lessen *Onderzoeksvaardigheden* te verhogen.

In zes in plaats van twee dagdelen leren studenten kwalitatief onderzoek nu beter toe te eigenen en de methodologie beter te onderbouwen. De opleiding kiest hierbij thans voor een meer schoolse aanpak. Studenten oefenen bijvoorbeeld met het opstellen van een hypothese waarin de keuze voor onderzoeksmethoden in verhouding tot de contextuele benadering aan bod komt. Zij leren zich de onderzoekstermen toe te eigenen en de gemaakte keuzes te verantwoorden en kritisch te beschouwen.

Daarnaast toetst de opleiding dit onderdeel per 1 september 2016 in een afzonderlijke kennistoets. Het auditpanel verwacht dat deze maatregelen een positieve invloed zullen hebben op de kwaliteit van de eindwerken (zie Standaard 4).

Het ICB, waar de opleiding MHC onder valt, wil een actieve rol spelen in de ontwikkeling en de innovatie van het contextuele denken en in het ontwikkelen van toepassingen van dit gedachtegoed in andere werkvelden.

Het onderzoek vanuit het ICB vindt veelal plaats in samenwerking met het lectoraat *Jeugd en Gezin*. De notitie 'Samen voor onderzoek en ontwikkeling' beschrijft de nauwe relatie tussen dit lectoraat en de opleiding MCH (zie onderstaande tabel).

Naast het onderzoeksprogramma is de onderzoekscultuur van de opleiding MCH een belangrijke verbetering na de vorige externe visitatie.

Relatie tussen Onderwijs en Onderzoek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eén van de onderzoeksdomeinen van het lectoraat <i>Jeugd en Gezin</i> richt zich volledig op onderzoek naar contextuele hulpverlening. Het lectoraat doet onderzoek naar de ontwikkeling van theorie en praktijk van gezinsgerichte interventies in contextuele therapie en andere vormen van hulpverlening, waaronder het sociaal werk. Vanuit het lectoraat is in dit kader een kennisplatform ingericht waarin werkveldpartners samen met docent-onderzoekers de theorie, praktijk en het onderwijs van contextuele hulpverlening bevorderen. ▪ De onderzoekers van het lectoraat <i>Jeugd en Gezin</i> zijn nagenoeg allemaal ingezet als docent van de master. Zij verzorgen de leerlijn 'Van onderzoeksvaardigheden naar zelfstandig onderzoek' van de opleiding MCH. Het lectoraat heeft daarnaast geïnvesteerd in het ontwikkelen van onderwijs voor de master. Het gaat hier om het verder expliciteren van de contextuele benadering, zodat deze beter overdraagbaar wordt. Hiervoor ontwikkelde het lectoraat een model dat de opleiding MCH inzet in het methodiekonderwijs. ▪ Een enkele student van de opleiding participeert in het onderzoek van het lectoraat <i>Jeugd en Gezin</i>. ▪ Contextuele experts uit de kenniskring van het lectoraat <i>Jeugd en Gezin</i> beoordelen alle masterproeven op hun contextuele inhoud. Daarnaast zijn gepromoveerde leden van binnen en/of van buiten de kenniskring betrokken bij de eindbeoordeling van de masterproef. ▪ In Nederland bestaat een vraag naar een wetenschappelijke onderbouwing van relatie- en gezinsgerichte benaderingen en interventies. Hoewel dit lastig te onderzoeken is, is het toch voor de erkenning van de benadering in het beroepenveld van belang om het onderzoek daarnaar actief ter hand te nemen. Samen met het Lectoraat <i>Jeugd en Gezin</i> onderzoekt de opleiding MCH die vraag.

Tabel 3 – Voorbeelden van de verbinding tussen Onderwijs en Onderzoek

Instroom/Groepssamenstelling

De vigerende toelatingscriteria zijn gerelateerd aan de eindkwalificaties en betreffen het niveau van de vooropleiding en daarnaast de werkervaring (de afgelopen 5 jaar minimaal 500 uur) en de actuele werkpraktijk (minimaal 8 uur per week op basis van 40 studieweken per jaar) in een hulpverlenings- of daarmee verwante setting, waarbij agogische werkzaamheden plaatsvinden en de contextuele hulpverlening van toepassing kan zijn.

Ervaringen met de verschillende typen toegelaten studenten (zie hieronder) hebben er de afgelopen twee jaar toe geleid dat de toelatingseisen zijn verscherpt en geconcretiseerd.

De groepssamenstelling van de opleiding MCH bestaat bij enkele vakken, waaronder de methodieklessen, uit studenten die een post-hbo cursus en/of aanschuifonderwijs volgen en studenten die met het volledige opleidingsprogramma zijn gestart. Dit maakt dat klassen goed gevuld zijn en studenten in aanraking komen met verschillende werkcontexten van medeklasgenoten.

Interdisciplinair werken is een trend in de dagelijkse praktijk van de studenten. De gemêleerde samenstelling van de groepen sluit daar goed bij aan.

Het kennisverschil dat bij aanvang van de lessen bij de verschillende typen studenten aanwezig is, is na een drietal lessen reeds verdwenen. Daarnaast geven de studenten in het auditgesprek aan, dat zij vroeger regelmatig aanschoven bij modules waar het aandeel post-hbo-studenten overheerste. Inmiddels is het andersom: de post-hbo-studenten die afzonderlijke modules volgen, schuiven soms aan bij de hbo-masterstudenten in plaats van andersom. Dit draagt merkbaar bij aan het niveau van de studentengroep.

Studiebegeleiding en Studeerbaarheid

De inbreng, de zelfstandigheid en de verantwoordelijkheid van de studenten is hoog. Het uitgangspunt bij de studiebegeleiding van de MCH is dat de masterstudent zelf verantwoordelijk is voor de bewaking van de studievoortgang en voor het nemen van initiatief voor extra studiebegeleiding. Niettemin hebben supervisors een signalerende functie op grond van hun ervaringen tijdens de supervisiegesprekken.

De hoge contactfrequentie tussen student en docent (wekelijks) bevordert de studeerbaarheid van het programma.

De studenten kunnen het programma van de opleiding in twee jaar afronden. In de praktijk blijkt dat veel studenten twee en een half jaar voor de studie uittrekken. Reden hiervoor is dat studenten naast hun studie full- of parttime werken, al dan niet in combinatie met een gezin.

Uitval van studenten vindt meestal plaats bij het uitvoeren van het onderzoek van de masterproef. Om die reden biedt de opleiding de studenten een hoog aantal individuele begeleidingsuren.

In het cursusjaar 2015-2016 is door de opleidingscoördinator daarnaast actief gestart met het volgen van de studievoortgang tijdens de afstudeerfase van de studenten. Dit heeft geleid tot een beleidsnotitie 'Studie- en studentbegeleiding' en 'Beleid exitinterviews'.

Tweemaal per jaar komt het masterteam bijeen en bespreekt dan onder andere de studievoortgang van iedere student. Zo nodig onderneemt de opleiding actie.

Een andere maatregel die de opleiding heeft genomen om de studielast beter over het programma te spreiden, is om alle toetsopdrachten al vanaf de start van de opleiding te publiceren. Zodoende kunnen studenten gedurende het programma gericht werken aan de verschillende toetsopdrachten, die zij veelal aan het einde van het studiejaar moeten inleveren.

Docententeam

Op basis van de documentatie en de gesprekken stelt het auditpanel vast dat de opleiding beschikt over een klein, maar gekwalificeerd en gemotiveerd docententeam. Het docentenkorps van de opleiding MCH bestaat uit CHE-docenten en een aantal docenten die de CHE op grond van hun specifieke deskundigheid voor bepaalde lessen of programma's regelmatig inhuurt.

Het masterteam, waartoe alle betrokken (buiten)docenten en supervisors behoren, dekt de volgende disciplines af: contextueel therapeut, psychotherapeut, systeemtherapeut, GZ-psycholoog, klinisch psycholoog, psychiater, (ortho)pedagoog, filosoof, socioloog en supervisor. Op één docent na die nog bezig is met zijn/haar masteropleiding, hebben alle docenten minimaal een mastergraad. Enkele docenten zijn gepromoveerd.

Het auditpanel stelt op basis van de voorstelronde tijdens het gesprek met de docenten vast, dat veel docenten ook zelf werkzaam zijn in de relevante beroepspraktijk.

De deskundigheidsbevordering van de docenten vindt plaats door middel van scholing, collegiale consultatie, intervisie. Ook wordt de deskundigheid in een voor de opleiding MCH kenmerkende organische overlegstructuur versterkt (zie onderstaande tabel).

Het masterteam evenals de curriculumcommissie, komt gemiddeld tweemaal per cursusjaar bijeen.

Naast professionalisering rondom een thema vindt ook de zogenoemde studentbespreking plaats. Buitendocenten zijn daar ook bij aanwezig.

De stuurgroepbijeenkomsten en het bilateraal met de Coördinator Transfer organiseert de opleiding zesmaal per jaar.

Er is, zo blijkt uit het gesprek met het management, weinig verloop binnen het docententeam. Het team stemt tussen de formele overleggen door regelmatig met elkaar af en werkt bovendien intensief samen.

Voorbeelden van deskundigheidsbevordering

- de docenten zijn als professional binnen het eigen vakgebied voortdurend bezig met het bijhouden en versterken van de eigen deskundigheid;
- na afloop van het tweejaarlijkse Masterteamoverleg agendaert de opleiding voor alle docenten een korte deskundigheidsbevordering met een thema uit de contextuele benadering;
- de docenten spreken elkaar in verschillende georganiseerde verbanden, maar ontmoeten elkaar daarnaast ook regelmatig binnen de organische overlegcultuur;
- de docenten contextuele benadering bezoeken regelmatig studiedagen en -middagen, georganiseerd door de *Vereniging Contextueel Werkers*;
- elke docent dient te voldoen aan de nascholingscriteria van het register waarin hij of zij is geregistreerd (bijvoorbeeld de Vereniging Contextueel Werkers, de Landelijke Vereniging voor Supervisie en Coaching, de Nederlandse Associatie Psychotherapie en/of de Nederlandse Vereniging Relatie en Gezinstherapie);
- de door de examencommissie benoemde examinatoren professionaliseren zich de komende jaren verder in de kwaliteit van toetsing en beoordeling (zie Standaard 3);
- de supervisors bespreken hun ervaringen in de supervisieprocessen tijdens de intervisiebijeenkomsten die vier à vijf keer per jaar plaatsvinden.

Tabel 4 – Voorbeelden van deskundigheidsbevordering

Naast programmaevaluaties houdt de opleiding MCH twee keer per jaar mondeling evaluaties in elke lesgroep. Daaruit blijkt een grote tevredenheid over de deskundigheid van de docenten. Studenten zijn positief over de korte afstand die er is tot de opleiding en over het feit dat de opleiding snel actie onderneemt naar aanleiding van hun feedback. Dit blijkt ook uit het auditgesprek met de studenten. Zij waarderen de gedrevenheid van de docenten en daarnaast dat de docenten met hun verschillende achtergronden de praktijk inbrengen. De alumni zijn eveneens positief over de open houding van de docenten. Zij bevestigen in het auditgesprek dat op basis van de informatie die zij voorafgaand aan de audit gezien hebben, de opleiding op diverse door hun geadresseerde aandachtspunten, verbeteringen heeft gerealiseerd.

(Opleidingsspecifieke) voorzieningen

In 2015 is het geheel nieuwe gebouw gereedgekomen en is het bestaande onderwijsgebouw verbouwd. Dit nieuwe en vernieuwde onderkomen dat zich op dezelfde leslocatie in Ede bevindt, heeft duidelijk effect op de tevredenheid van studenten over de studiefaciliteiten en de studieomgeving. Dit blijkt uit de Nationale Studenten Enquête 2016.

Alle opleidingen binnen de CHE, waaronder de opleiding MCH, zijn sinds 2016 overgegaan tot de invoering van de digitale leeromgeving *Itslearning*.

De implementatie van deze leeromgeving heeft de nodige aanloopproblemen ondervonden, zo geven docenten en studenten ook tijdens de gesprekken met het auditpanel aan. De mondeling evaluaties die de opleiding heeft gehouden, zijn - ondanks de soms kritische feedback met betrekking tot de informatievoorziening – toch positief. Docenten en examinatoren hebben van de hogeschool reeds instructies voor het juiste en tijdige gebruik ontvangen. Daarnaast weten studenten waar ze met vragen of klachten terecht kunnen.

Verdere verbetering is volgens studenten mogelijk en ook noodzakelijk. De implementatie van de digitale leeromgeving dient uiterlijk 1 februari 2017 gerealiseerd te zijn. In de tussentijd ontvangen studenten van de opleiding een studiegids en een reader waarin al het materiaal en verschillende wetenschappelijke artikelen te vinden zijn.

Het ICB publiceerde in 2012 de 'Bibliografie van Ivan Boszormenyi-Nagy' met daarin een groot aantal items over het contextuele denken op haar website en houdt deze sindsdien actueel. Dit biedt de studenten van de opleiding MCH vrije toegang tot artikelen en masterproeven met een waardering van 8 of hoger op dat onderwerp.

De bibliotheek van de CHE biedt de studenten noch de docenten voldoende toegang tot andere internationale wetenschappelijke artikelen en vakliteratuur. De opleiding is voornemens opnieuw een verzoek in te dienen bij het College van Bestuur om daartoe middelen beschikbaar te stellen.

Het auditpanel vindt de toegang tot (inter)nationale wetenschappelijke, peer-reviewed journals een essentieel verbeterpunt en het vindt het belangrijk dat de opleiding dit nogmaals binnen de organisatie adresseert. Ook studenten hebben hier behoefte aan, zo blijkt uit het gesprek met hen.

Weging en Oordeel

Oordeel: voldoende

Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding MCH een coherent en praktijkgericht programma aanbiedt. De afgelopen periode is praktijkgericht onderzoek in het programma versterkt. In toenemende mate krijgt de internationale oriëntatie een plaats in het programma. Daarnaast is het in- en externe docententeam van ruim voldoende niveau, divers en verbonden met het werkveld. Er is bij de docenten aantoonbaar inzet op verbetering en veranderbereidheid, een sterk punt aldus het auditpanel. De gemengde groepssamenstelling zorgt ervoor dat studenten de problematiek vanuit verschillende invalshoeken leren benaderen. De opleiding heeft veel aandacht voor de verbetering van de online leeromgeving.

Verbeterpunten vindt het auditpanel met name de internationale oriëntatie van het programma en de afronding van de implementatie van een voor studenten toegankelijke online leeromgeving. Daarnaast is de toegang tot internationale vakliteratuur voor studenten volgens het auditpanel belangrijk. De opleiding heeft duidelijk voor ogen dat deze aspecten aandacht behoeven en heeft derhalve verbeteringen ingezet. De resultaten moeten echter nog zichtbaar worden. Daarom komt het auditpanel voor de Standaard tot het oordeel 'voldoende'.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing

Toelichting NVAO: De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk. De examencommissie van de opleiding borgt de kwaliteit van de tentaminering en examinering.

Bevindingen

Toetssysteem

Het *Toetsbeleidsplan 2015* van de Academie Sociale Studies is leidend voor de opleiding MCH. Het beleidsplan is tot stand gekomen op basis van externe wettelijke kaders en de interne hogeschoolbrede kaders. De visie op toetsing die in het beleidsplan duidelijk beschreven is, hangt samen met het onderwijsconcept van de CHE. De vier leerlijnen (zie Standaard 2) hanteert de opleiding ook als toetslijnen.

Naast een *Toetsprogramma* beschikt de opleiding MCH over een *Toetsplan*. Alle toetsen zijn gerelateerd aan een of meer eindkwalificaties. Elke onderwijseenheid kent in principe één toets. De examinerator die aan een onderwijseenheid is verbonden, bewaakt de uitvoering van het *Toetsplan*.

Feitelijke kennistoetsing vindt alleen plaats bij het programma Onderzoeksvaardigheden. Alle andere toetsopdrachten toetsen het vermogen van de student om kennis en inzicht te integreren en toe te passen in concrete en complexe beroepssituaties.

Na de vorige externe visitatie heeft de opleiding sterk ingezet op de verbetering van het toetssysteem. Zo is bijvoorbeeld het aantal toetsen sterk teruggebracht. Daarmee realiseert de opleiding dat zij de studenten toetst op de integratie van wetenschappelijk verantwoorde literatuur met de complexe beroepspraktijk waarin zij werkzaam zijn.

Daarnaast is op academieniveau in 2015 besloten om alle examineratoren te professionaliseren op het niveau Basis Kwalificatie Examinering (BKE) en alle leden van de examen- en de toetscommissie op het niveau van Senior Kwalificatie Examinering (SKE). Twee van de vier examineratoren van de opleiding MCH zijn hiermee in september 2016 gestart.

De opleiding gebruikt bij het ontwerp van de toetsen toetsmatrijzen. Thans werkt zij nog aan de verbetering van de beoordelingsystematiek, waaronder het gebruik van rubrics.

Het auditpanel heeft enkele toetsen ingezien. Het vond deze toetsen qua inhoud en niveau toereikend. De opleiding hanteert een variatie van bij het didactische concept passende toetsvormen. Toetsing van het handelen van studenten vindt bijvoorbeeld plaats door rollenspellen en door opnamen van authentieke praktijksituaties.

Studenten die het auditpanel sprak, gaven aan dat zij bij een enkele toets graag voorbeelden van type vragen voorafgaand aan die toets willen ontvangen. De toetsmatrijzen geven hen niettemin een duidelijk beeld van de toetsvorm en welke criteria de opleiding daaraan stelt. De introductie van rubrics vinden de studenten positief.

Examencommissie

De borging van het eindniveau ligt bij de examencommissie en de onder haar vallende toetscommissie. De voorzitter van de toetscommissie is tevens lid van de examencommissie. Een extern lid heeft zitting in de examencommissie met als doel het versterken van het onafhankelijke karakter van de commissie en haar besluitvorming.

De drie leden in de toetscommissie vertegenwoordigen de bacheloropleidingen van de Academie Sociale Studies. Een deskundige die toetsexpertise heeft op het masterniveau, zou wat het auditpanel betreft, een welkome aanvulling zijn in de toetscommissie; zeker, omdat het nu tijd is om de focus te verleggen van verbeteringen in het proces naar verbeteringen in de inhoud, zo vindt het auditpanel.

De examen- en toetscommissie zijn nauw betrokken bij verbetering van het toetsen en beoordelen. Zij pakken, zo stelt het auditpanel op basis van het gesprek met de commissieleden vast, hun kwaliteitsborgende taak naar vermogen en met een snel tempo op. Deze inhaalslag was noodzakelijk. De toetscommissie bestudeerde bijvoorbeeld beoordelingsformulieren in de vorm van een steekproef ten aanzien van de transparantie van de beoordeling en concludeerde daaruit dat verbeteringen nodig waren. Die verbeteringen zijn besproken met de docenten.

Daarnaast heeft de toetscommissie in het cursusjaar 2015-2016 met de examinatoren van de opleiding gesproken over vooraf ingeleverde toetsontwerpen.

De feedback hierop is verwerkt in de definitieve toetsen. Bovendien heeft de toetscommissie in het kader van de validatie gekeken naar de toetsmatrijs en de relatie met de inhoud van het programma.

Voor het komende jaar stelt het auditpanel de commissie voor om de competentiematrix te herijken. Het auditpanel kon niet bij alle kruisjes een logische relatie tussen het programma-onderdeel en de eindkwalificatie zien. De opleiding gaf als reactie dat zij zich voor kan stellen dat de relatie niet zozeer af te leiden is van de titels/onderwerpen.

De inhoud van het bijbehorende programma zou die relatie wel inzichtelijk moeten maken.

Vormgeving afstudeerfase

Het College van Bestuur besloot op basis van het *Project Eindniveau* in 2015 een onderzoek te laten uitvoeren naar de kwaliteit van het gerealiseerde eindniveau door een extern deskundige. De adviezen bestonden op hoofdlijnen uit het versterken van het niveau en de kwaliteit (o.a. de vorming van een gemeenschappelijke examencommissie) en daarnaast ook het versterken van de profilering van alle masteropleidingen binnen de CHE vanuit een gezamenlijke sturing en door samenwerking. De masteropleidingen bespreken medio 2017 de aanbevelingen en besluiten daarna op welke wijze ze de aanbevelingen omzetten in nieuw beleid.

Hoewel het auditpanel positief is over deze ontwikkeling, raadt het de opleiding aan wel prioriteiten te stellen.

Ook de examencommissie voerde een onderzoek uit naar het eindniveau van de masterproef en deed in juni 2015 een aantal aanbevelingen ter verbetering daarvan. Dit heeft geleid tot een verbeterplan waarmee in het cursusjaar 2015-2016 is gestart.

Eind 2016 stelde de examencommissie vast dat de opleiding MCH alle verbeterpunten heeft doorgevoerd op het hanteren van rubrics bij het plan van aanpak en de masterproef na. Zo zijn de bestaande toetsmatrijs en het beoordelingsformat van de masterproef opnieuw vormgegeven en zijn de procedures die betrekking hebben op het beoordelen en de vaardigheidstoets opnieuw ontwikkeld. Bovendien is de rol van de expert in het afstudeergesprek verhelderd en past de opleiding bij het beoordelen van het plan van aanpak en bij de masterproef en de verdediging het vierogen-principe toe.

De examencommissie bewaakt dat de opleiding de laatste verbeterpunten (o.a. een concrete uitwerking van de wetenschappelijke schrijfstijl, het structureel organiseren van kalibreersessies en de implementatie van rubrics) in 2017-2018 doorvoert.

Het auditpanel is positief over de maatregelen die zijn ingezet in de afstudeerfase. Deze leiden aantoonbaar tot verbeteringen in de kwaliteit van het proces en van de eindwerken (zie ook Standaard 4).

Een gepromoveerde docent begeleidt de studenten individueel bij het afstuderen, aan de hand van vooraf vastgestelde eisen aan het eindproduct. Na goedkeuring van het plan van aanpak start de student met de uitvoering van de masterproef (16 EC).

Tot en met het cohort 2014-2016 was de masterproef de enige toets waarmee de opleiding MCH het eindniveau toetsten. Met ingang van het studiejaar 2016-2017 is besloten om het afstudeerprogramma te laten bestaan uit vier onderwijseenheden. Naast (i) de masterproef gaat het om (ii) specifieke contextuele interventies of contextuele integratie in de praktijk (afhankelijk van het uitstroomprofiel), (iii) innovatieve toepassing in organisatie en samenleving en (iv) supervisie, integratie van het 2e niveau.

Deze verbreding van het afstudeerprogramma is naar het oordeel van het panel zinvol en in lijn met het profiel van de opleiding.

Sinds januari 2016 is er regelmatig overleg met de andere hogescholen uit de cluster. Vanaf maart 2017 zal de opleiding MCH eveneens deelnemen aan de gezamenlijke studiedagen. Tijdens deze studiedagen vinden ook kalibreersessies plaats. Het auditpanel waardeert deze gezamenlijke vorm van kwaliteitsborging van het eindniveau.

Weging en Oordeel

Oordeel: voldoende

Er is door de hogeschool en de opleiding veel geïnvesteerd in de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. Het auditpanel is positief over de verbeterlagen die de opleiding reeds gerealiseerd heeft. De kwaliteit van het proces van de toetsen en beoordelen is sterk verbeterd. Ook hanteert de opleiding kwaliteitsborgende mechanismen. De opleiding maakt daarnaast werk van de verdere verbetering van de toets- en beoordelingsinstrumenten en investeert in de toetsbekwaamheid van de examinatoren. Deze punten maken dat het auditpanel voor deze standaard tot het oordeel 'voldoende' komt.

Het auditpanel adviseert om naast de verbeteringen die de opleiding zelf nog op de agenda heeft, ook aandacht te besteden aan de samenstelling van de toetscommissie en aan de herijking van de competentiematrix. Het komende jaar zal daarmee de aandacht verschuiven van de kwaliteit van het proces naar de inhoud van het toetsen en beoordelen.

4.4. Gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de resultaten van tussentijdse en afsluitende toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Oordeel examencommissie

Zoals bij Standaard 3 weergegeven voerde de examencommissie in 2015 zelf een onderzoek uit naar het eindniveau van de masterproef. Op basis daarvan is zij van mening dat de eindwerken op zich van voldoende masterniveau zijn. Het niveau van de studenten loopt echter sterk uiteen. Aan het einde van dit studiejaar zal de examencommissie opnieuw eindwerken bekijken.

Oordeel auditpanel

Voor aanvang van het locatiebezoek ontving het auditpanel een lijst met masterproeven (hierna eindwerken) van de opleiding MCH van de afgelopen twee jaar. Daaruit heeft het auditpanel van vijftien afgestudeerden het eindwerk met een variatie in het eindcijfer gekozen. (Zie Bijlage III - Lijst geraadpleegde documenten.)

De eindwerken die het auditpanel heeft gelezen, waren verdiepend van aard en zijn dicht op de praktijk uitgevoerd. Zij tonen de ontwikkeling van studenten tot het therapeutisch vakmanschap, zoals de opleiding dat met haar profiel beoogt. Studenten zijn in staat het gedachtegoed van Nagy toe te passen binnen hun werkcontext. Het begrippenapparaat van studenten is helder en zorgt voor relevante oplossingen voor de praktijk. De onderwerpen sluiten bovendien aan bij actuele vraagstukken in de maatschappij.

Naast een aantal mooie eindwerken, trof het auditpanel ook enkele eindwerken van mindere kwaliteit. De bevindingen van het auditpanel weerspiegelden de oordelen van de opleiding. Het auditpanel kwam echter wel lager uit.

De kwaliteit van de vakinhoud van deze eindwerken toonden het masterniveau en het conceptualiseringsvermogen van de studenten. De methodologische kwaliteit van de onderzoeken was vaak voor verbetering vatbaar. Bij de analyse van de eindwerken deed het auditpanel de volgende waarnemingen:

- Bij enkele eindwerken beperkte het praktijkgericht onderzoek zich veelal tot de eigen praktijk, terwijl het auditpanel van masterstudenten verwacht dat zij hun vraagstuk in een bredere maatschappelijke context kunnen plaatsen. De beschikbare literatuur over Nagy is weliswaar beperkt, echter de context waarbinnen de studenten de contextuele benadering willen toepassen verdient een bredere analyse. Uit de gesprekken met de docenten is het auditpanel gebleken dat die verbreding in het programma reeds de aandacht krijgt. Studenten moeten dit nu alleen nog aantonen in het eindwerk.
- Daarnaast gebruikten de studenten in aansluiting bij de doelstelling (zie Standaard 1) allen hetzelfde type praktijkgericht onderzoek: een kwalitatieve verwerking van een beperkt aantal interviews. Het auditpanel adviseert de opleiding om het methodologisch repertoire van studenten te verbreden, zodat studenten kunnen beargumenteren welke methode het beste past bij hun vraagstelling.
- Ook het niveau van kritische reflectie dat studenten toonden in de eindwerken is een verbeterpunt. Dit betreft de reflectie over de betekenis van het onderzoek en het resultaat daarvan: heeft het opgeleverd wat beoogd werd, waarom wel/niet en wat zijn mogelijke implicaties voor de bredere context en de beroepsuitoefening daarbinnen?

- Tot slot wil het auditpanel de betekenis van het gebruik van internationale vakliteratuur benadrukken als onderdeel van de probleemverkenning die aan het feitelijke onderzoek voorafgaat. De docenten die het auditpanel sprak, gaven aan dat de opleiding inmiddels expliciete eisen stelt aan het gebruik van literatuur. Verbeteringen zullen in de nieuwe lichting eindwerken te zien zijn.

Het auditpanel gaat er vanuit dat de aanscherping van de kwaliteitseisen in de afstudeerfase en daarnaast de versteviging van onderzoek in het programma (zie Standaard 2) een positief effect zullen hebben op de kwaliteit en betekenis van het praktijkgericht onderzoek van de studenten. Studenten leren kwalitatief onderzoek nu beter toe te eigenen en de methodologie beter te onderbouwen. Ook het feit dat het aandeel van studenten dat afzonderlijke modules volgt in plaats van de hele opleiding relatief kleiner is geworden (zie Standaard 2), zal in positieve zin bijdragen aan de onderzoekskwaliteit.

Functioneren in de praktijk

Uit het gesprek met de vertegenwoordigers van het werkveld en alumni blijkt dat de opleiding MCH en het contextuele denken voor de afgestudeerden en het werkveld een duidelijke meerwaarde heeft:

- Studenten kiezen bewust voor deze opleiding vanuit de behoefte om hun professionele ontwikkeling verder uit te bouwen, te verdiepen, te verbreden en toe te passen in met name hun huidige beroep. Slechts een enkele student heeft de ambitie richting een andere werkring of functie.

Tijdens de audit gaven studenten aan dat zij met een andere bril leren kijken naar de problematiek, hun eigen handelen kritisch tegen het licht leren houden en hun huidige werkzaamheden door een nieuw perspectief leren verrijken. Zij ontwikkelen een overstijgende blik, breder dan aanvankelijk bij de start van de opleiding gedacht, zo gaf één van de studenten aan.

Ook de alumni die het auditpanel sprak, bevestigden dit beeld. Alumni worden geacht om innovaties in gang te zetten en partijen met elkaar te verbinden.

De opleiding heeft de alumni gebracht wat zij ervan verwacht hadden.

- De werkveldvertegenwoordigers zagen de toegevoegde waarde van dit type professional in zowel de hulpverlening als in het basisonderwijs. Zij gaven bovendien aan dat de specialisten in de contextuele hulpverlening de rol van inhoudelijk expert en begeleider van andere medewerkers konden vervullen. Zij vonden daarnaast een structureel contact tussen de opleiding en het werkveld belangrijk om de ontwikkelingen in het vakgebied en het werkveld met elkaar te delen en om samen nader invulling te geven aan de uitstroomprofielen.

Het auditpanel stelt op basis van het gesprek vast dat er verschillende organisaties zijn die graag de expertise ontwikkelen over en verdieping willen in het contextuele denken in hun personeelsbestand, ook ter coaching van andere medewerkers.

De opleiding MCH communiceert met haar alumni via de nieuwsbrief van het ICB genaamd de 'Nieuwsbron' (driemaal per jaar) of via de 'Nieuwsflits (bijzondere gebeurtenissen of aanbiedingen). De eerstgenoemde nieuwsbrief bevat onder meer informatie over ontwikkelingen in het veld van de contextuele benadering. Het auditpanel steunt het initiatief van het ICB om dit jaar samen met het Lectoraat *Jeugd en Gezin* zogenoemde Lectoraatslunches te organiseren. Tijdens deze lunches belichten en bediscussiëren docenten en studenten van de opleiding met werkveldvertegenwoordigers en alumni een bepaald onderwerp of onderzoek uit het contextuele veld. Naar de toekomst toe ziet het auditpanel kansen voor de opleiding om zich te ontwikkelen tot expert op het gebied van het contextuele denken (zie H6 – Aanbevelingen).

Weging en Oordeel

Oordeel: voldoende

Met name de vakinhoud in de eindwerken toonde het hbo-masterniveau aan van de studenten. Het auditpanel is positief over de actuele vraagstukken en de relevantie van de eindwerken voor de praktijk. Studenten laten zien dat ze het contextuele denken in de eigen praktijk kunnen toepassen. Belangrijke verbeterpunten vindt het auditpanel de methodologische diepgang en onderbouwing en daarnaast het niveau van reflectie in de eindwerken. Omdat de opleiding aantoonbaar verbeteringen heeft doorgevoerd maar enkele verbetermaatregelen die reeds zijn ingezet voor het auditpanel nog zichtbaar moeten worden, komt het auditpanel voor deze standaard tot het oordeel voldoende. De kwaliteit van praktijkgericht onderzoek in de eindwerken zal moet verbeteren. Het auditpanel heeft er vertrouwen in dat het gaat gebeuren. Het feit dat het werkveld en de alumni tevreden zijn over de toegevoegde waarde van de opleiding en over de aansluiting van de opleiding op de beroepspraktijk, heeft ook bijgedragen aan het positieve oordeel van het auditpanel.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het auditpanel trof een kleinschalige hbo-masteropleiding met een ontwikkelingsgerichte cultuur waarover de medewerkers en studenten een open dialoog voeren. Docenten, studenten en werkveld spreken met passie en grote betrokkenheid bij diverse doelgroepen over het gedachtegoed en de methode van werken die zij tijdens de opleiding op professioneel, hbo-masterniveau eigen maken.

Met de focus op 'het contextuele denken' biedt de CHE dan ook een unieke opleiding aan. Er is duidelijk behoefte aan deze methode in het werkveld. Naast het toepassen van het contextuele denken in de hulpverlening ontstaat ook meer ruimte voor toepassing daarvan in andere praktijken zoals binnen het onderwijs. De opleiding speelt daar in toenemende mate op in. Het programma is samenhangend en beroepsgericht. De docenten zijn ruim voldoende gekwalificeerd en stevig verbonden met het werkveld. De opleiding heeft aantoonbaar verbeterlagen gemaakt in het toetsen en beoordelen en de eindwerken zijn van hbo-masterniveau. De opleiding voldoet hiermee, zo concludeert het auditpanel, aan de basiskwaliteit.

Om haar bestaansrecht te behouden en waar gewenst verder uit te bouwen is het volgens het auditpanel belangrijk dat de opleiding de aansluiting bij de transities in het Sociale Domein (o.a. WMO, Jeugdzorg, Participatie wet: wet Werk en Inkomen, Speciaal Onderwijs en de Brede School) versterkt en nader concretiseert. De opleiding heeft tijdens het locatiebezoek aangetoond dat zij die achterstand aan het inhalen is. Ze heeft daarin verschillende stappen - ook op andere aspecten - voorwaarts heeft gezet (o.a. verbreding van het profiel, contact met vakgenoten, meer aandacht voor het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden en het toetssysteem) of gaat deze nog zetten (o.a. institutionaliseren werkveldadviescommissie, implementeren van Rubrics en de kwaliteit van de eindwerken). De opleiding gaat - zoals ze dat zelf ook aangeeft in haar Kritische Reflectie - 'balancerend vooruit'.

Het auditpanel vindt het noodzakelijk dat de opleiding haar blik naar buiten toe verder openstelt en haar profiel op basis van de gemaakte keuzes aanscherpt. Deze punten verdienen naast de internationale oriëntatie van het programma, de toegang tot internationale vakliteratuur en het verbeteren van de methodologische kwaliteit van de eindwerken een plaats bovenaan de verbeteragenda van de opleiding (zie ook H6 – Aanbevelingen).

Het auditpanel heeft op basis van de gesprekken vertrouwen in dat de opleiding deze punten zal realiseren. Vanwege het belang en de impact van de ontwikkeling van het *Contextuele denken 2.0* adviseert het auditpanel de opleiding om de door haar ingeslagen weg met een toekomstbestendige koers en wellicht ook de realisatie van de verbeteringen in de eindwerken over maximaal drie jaar extern te laten valideren.

Het verdient de aanbeveling dat de opleiding op dat moment ook de realisatie van de doorgevoerde verbeteringen in de eindwerken laat zien.

Mede op grond van de beslisregels van de NVAO komt het panel met het oordeel 'voldoende' voor de Standaarden 1 tot en met 4, voor de opleiding MCH als geheel tot het oordeel 'voldoende'. Het adviseert de NVAO dan ook de opleiding te accrediteren voor een periode van zes jaar.

6. AANBEVELINGEN

Blik naar buiten / Contextuele benadering 2.0

Het auditpanel raadt de opleiding aan haar blik naar buiten toe verder open te stellen. De opleiding zou eerst de transities en de bijbehorende herschikking van verantwoordelijkheden in het (inter)nationale Sociale Domein in beeld kunnen brengen¹⁴ en vervolgens kunnen beschrijven welke plaats of rol de opleiding MCH met haar gedachtegoed daarin wel en niet inneemt: *Wat wil de opleiding bijdragen aan de ontwikkelingen in het Sociale Domein?* Het gedachtegoed zelf uitdragen (zenden) zou niet het uitgangspunt moeten zijn. Het gaat om het aansluiten (dialoog) bij sociale- onderwijs- en zorgvraagstukken. Het profiel uit de therapeutische hulpverlening halen en verbreden om in meerdere contexten relevant te kunnen zijn, zoals de opleiding nu voor ogen lijkt te hebben, is een positieve ontwikkeling. De opleiding zou bovendien een duidelijke(re) keuze kunnen maken tussen de verdere verdieping van het vakmanschap ofwel de expertrol en/of het inzetten op een breder profiel ofwel de rol van regisseur, ontwikkelaar of beleidsmedewerker. Het auditpanel kan zich ook voorstellen dat de opleiding effectonderzoek en methodiekontwikkeling in het repertoire opneemt.

In het verlengde van bovenstaande keuzes verdient het profiel van de opleiding een herijking: *Contextuele benadering 2.0*. Het auditpanel adviseert de opleiding in dit kader om de twee beroepsprofielen nader uit te werken op bijvoorbeeld de volgende thema's: relevante ontwikkelingen in de maatschappij, het vakgebied & het werkveld, visie op het beroep (ook geformuleerd vanuit een analyse van de posities waar afgestudeerden nu terechtkomen: functie, niveau, werkveld), de potentiële arbeidsmarktbehoefte en de doelgroep van beroepsbeoefenaars die de opleiding beoogt aan te spreken. Op deze wijze ontstaat een scherper beeld van het type professional dat de opleiding MCH per uitstroomprofiel wil opleiden, waarmee zij zich nadrukkelijker kan profileren en positioneren in het werkveld. Het is raadzaam om hier de nieuwe werkveldadviesraad evenals het lectoraat bij te betrekken. Ook studenten kunnen hier volgens het auditpanel een zinvolle bijdrage aan leveren.

Longitudinale kennisontwikkeling

Het auditpanel ziet kansen voor de opleiding MCH om zich te ontwikkelen tot expert op het gebied van het contextuele denken. Het auditpanel raadt de opleiding aan om aandacht te hebben voor longitudinale kennisontwikkeling. De opleiding zou bijvoorbeeld een onderzoeksagenda kunnen opzetten die zich richt op de contextuele benadering in het speelveld van Zorg en Welzijn: *Welke maatschappelijke ontwikkelingen zijn er in dit kader en welke rol van betekenis kan het contextuele denken hierin spelen?* De thema's van de eindwerken van de studenten evenals het lectoraatsonderzoek zouden zich hierbij aan moeten sluiten. Die expertise zou de opleiding ook extern van toegevoegde waarde kunnen laten zijn door bijvoorbeeld trainingen in het werkveld te verzorgen.

¹⁴ De drie grote transities zijn Wet langdurige zorg, jeugdzorg (jeugdwet) en WMO (gemeenten).

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Christelijke Hogeschool Ede hbo-masteropleiding Contextuele Hulpverlening deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3. Toetsing	voldoende
Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

BIJLAGE II

Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-masteropleiding Contextuele Hulpverlening – Christelijke Hogeschool Ede – 19 januari 2017

Tijdstip	Gesprekspartners – functie	Gespreksonderwerpen
07.45	Vorbereiding en welkom 1. Arna Berkhof, secretariaat 2. Kees Schimmel, medewerker onderwijs en kwaliteit. 3. Adriaan Bos, projectleider	Check en welkom panel
08.00 – 08.15	Auditpanel , bestaande uit de volgende leden: 1. Drs. F.M. (Fokke) Brouwer, voorzitter 2. Prof. Dr. J.M.C. (Jan) Steyaert, lid 3. Prof. Dr. G.G. (Gabriël) Anthonio, lid 4. Mevr. W.E. (Eline) Verschoor, studentlid 5. Mevr. I.M. (Inge) Gies Broesterhuizen, secretaris.	Aankomst en welkom
08.30 – 09.30	Auditpanel	a. Vooroverleg panel b. Bestudering documenten ter inzage
09.30 – 10.30	Opleidingsmanagement 1. Bent, Harry, wnd. CHE directeur domein Theologie, Welzijn en Zorg 2. Paul Zondervan, manager CHE voor professionals; 3. Meiden van der, Jaap, coördinator ICB; 4. Koot van de-Dees, Daniëlle, lid stuurgroep 5. Noordegraaf, Martine, Lector Jeugd en Gezin; 6. Vierwind, Gert, lid stuurgroep 7. Bos, Adriaan, coördinator MCH.	Kennismaking MT en vaststellen agenda a. Eigenheid opleiding / positionering & profilering, w.o. gesprek over titulatuur en naam master b. Ambities c. Hbo-niveau d. Relatie beroepenveld e. Internationale oriëntatie f. Onderzoeksdimensie
10.30 – 10.45	Auditpanel	a. Pauze b. Bestudering documenten ter inzage
10.45 – 11.45	Docenten (w.o. afstudeerbegeleiders en –beoordelaars) 1. Koot van de-Dees, Daniëlle, onderzoeker, afstudeerbegeleider en –beoordelaar, examinerator. 2. Noordegraaf, Martine, Lector, onderzoeker, afstudeerbegeleider en –beoordelaar. 3. Filius, Rens, psychotherapeut, docent en afstudeerbegeleider 4. Belt van den, Tom, docent post-hbo, managementfilosoof, afstudeerbegeleider en –beoordelaar. 5. Verduijn, Kees, onderzoeker, docent, supervisor en examinerator. 6. Dieren van, Albert, idem 7. Eijk van, Zegert, psychiater en buitendocent 8. Aanen-Zilvold, Ellen, docent uitstroomprofiel b.o.	Samenhangende onderwijsleeromgeving: a. Inhoud en vormgeving programma b. Eigen inkleuring programma c. Onderzoekslijn d. Lectoraat en kenniskring e. Interactie onderwijs en onderzoek f. Praktijkcomponenten / stage internationale component g. Aansluiting instromers h. Relatie docenten beroepenveld i. Eigen deskundigheid docenten j. Opleidings specifieke voorzieningen k. Toetsen en beoordelen l. Borging niveau
11.45 – 12.00	Auditpanel	a. Intern overleg b. Bestudering documenten ter inzage
12.00 – 12.45	Studenten 1. Knijff van de, Gerard, 1 ^e jaarsstudent Hv. 2. Kranenburg, Adriaan, 2 ^e jaarsstudent Hv. 3. Guijt, Corjan 1 ^e jaarsstudent Bo. 4. Heerens, Lianne, 1 ^e jaarsstudent Bo. 5. Wilde de, Elline, 1 ^e jaarsstudent HV 6. Klein, Ria, 2 ^e jaarsstudent Hv met vrijst.	a. Aansluiting praktijk b. Kwaliteit en relevantie programma c. Studeerbaarheid / studiebegeleiding d. Kwaliteit docenten e. Opleidings specifieke voorzieningen f. Toetsen en beoordelen
12.45 – 13.30	Auditpanel Lunchpauze	a. Intern overleg b. Bestudering documenten ter inzage

Tijdstip	Gesprekspartners – functie	Gespreksonderwerpen
13.30 – 14.15	Auditpanel Docenten en mogelijk studenten	a. Praktijksituatie n.a.v. casus Adrian Plass (pagina 6 K.R.) b. Gesprek hierover en reflectie hierop
14.15 - 15.00	Auditpanel	a. Open spreekuur b. Bestudering documenten ter inzage
15.00 - 15.45	Examencommissie (met leden toetscommissie) 1. Vrijmoeth, Anja, lid 2. Vierwind, Gert, vz. 3. Hordijk, Arie, lid en vz. toetscommissie	a. Bevoegdheden, taken en rollen b. Relatie tot het management c. (Relatie tot de toetscommissie) d. Kwaliteitsborging toetsen en beoordelen e. Kwaliteitsborging afstuderen
15.45 – 16.00	Auditpanel Pauze	a. Bestudering documenten ter inzage b. Intern overleg c. Vaststelling pending issues
16.00 – 16.45	Alumni en werkveldvertegenwoordiging 1. Dijkstra, Wietske, alumni en werkzaam als relatietherapeut. 2. Kaljouw, Jacolien, werkveld (hulpverlener trainer Timon, Utrecht) 3. Zwitser-Bakker, Klaartje, werkveld (m.w.'er in sociaal domein - gezondheidscentrum Kampen, IJsselmuiden. 4. Clavero, Corine, alumni, cross cultureel trainer en start eigen praktijk 5. Hoef van de, Johan, werkveld specialistisch ambulante hulpverlener Leger des Heils. 6. Leeuw de Rianne, werkveld basisonderwijs en betrokken bij het ontwikkelen van het uitstroomprofiel (Basis)onderwijs. 7. Daniëls, Wilma, werkveld basisonderwijs betrokken bij het ontwikkelen van het uitstroomprofiel (Basis)onderwijs.	<i>Gespreksonderwerpen alumni:</i> a. Kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) b. Functioneren in de praktijk of vervolgopleiding <i>Gespreksonderwerpen Werkveld:</i> c. Actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma d. Andere wensen vanuit het werkveld e. Eigen inkleuring opleiding f. Onderzoekcomponent g. Gerealiseerd niveau
16.45 – 17.00	Auditpanel Pending issues met alle hiervoor beschikbare gesprekspartners	Indien noodzakelijk
17.00 – 17.45	Auditpanel	a. Interne overleg b. Bepaling voorlopige beoordeling
17.45	Allen	Terugkoppeling

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van 19 december 2014. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de (deeltijd) variant.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtname van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

Om te kunnen beoordelen of de beoogde eindkwalificaties worden behaald, heeft het auditpanel een selectie van eindwerken bestudeerd overeenkomstig de NVAO-richtlijn 'beoordeling eindwerken'.

Het oordeel van het auditteam, vastgelegd in een conceptrapport, werd aan de betreffende opleiding(en) voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 19 december 2014'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1, 3 of 4 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO. Een 'onvoldoende' bij standaard 2 leidt altijd tot een herstelperiode, onafhankelijk van het eindoordeel van het panel.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien tenminste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien tenminste alle standaarden minimaal 'goed' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documenten

- Kritische Reflectie Master Contextuele Hulpverlening 'Balancerend Vooruit', CHE Domeinspecifiek referentiekader en de eindkwalificaties van de opleiding
- Schematisch programmaoverzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - eindkwalificaties, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
- Overzichtslijst van *alle* eindwerken van de laatste twee jaar.
- Jaarverslag examencommissie en verslagen opleidingscommissie
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het auditpanel heeft de volgende eindwerken bekeken¹⁵:

Aantal	Studentnummer
1	Student 15
2	Student 14
3	Student 19
4	Student 13
5	Student 17
6	Student 12
7	Student 1
8	Student 2
9	Student 3
10	Student 4
11	Student 5
12	Student 6
13	Student 7
14	Student 8
15	Student 9

¹⁵ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV Overzicht auditpanel

Naam visitatiegroep:	HBO Master Social Work
----------------------	------------------------

Samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemd cluster door Hobéon zijn ingezet.

Commissielid	Rol	Deskundigheden						Deelname bij*				
		Vakinhoud	Internationaal	Onderwijs en toetsing	Werkveld	visitatie-/ audit	Studentzaken	Christelijke Hogeschool Ede	Saxion Hogeschool	Pro Education B.V.	Hogeschool van Amsterdam	NHL Hogeschool / Hanzehogeschool Groningen
Drs. F.M. Brouwer	Voorzitter			X		X		X	X	X	X	
Drs. G.J. Stoltenborg	Voorzitter			X		X						X
Em. Prof. dr. H. van Ewijk	Lid	X	X	X	x	X				X	X	
Dr. L. van Doorn	Lid	X	X	X	X	X				X	X	X
Prof. Dr. J.M.C. Steyaert	Lid	X	X	X	X	X		X	X			
Dr. C.J.M. van der Cingel	Lid	X	X	X	X				X			
Drs. A.J. van Zon	Lid	X		X	X	X						X
Prof. dr. G.G. Anthonio	Lid	X	X	X	X	X		X				
J. Kalk	Studentlid				X		X		X		X	
Y Aartsen	Studentlid				X		X					X
W.E. Verschoor	Studentlid				X		X			X		
I.M. Gies Broesterhuizen	Secretaris					X		X	X	X	X	X

* Het evaluatiebureau NQA visiteerde de hbo-masteropleiding Social Work van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Korte functiebeschrijvingen
Drs. F.M. Brouwer	De heer Brouwer is senior adviseur bij Hobéon en treedt regelmatig op als voorzitter van auditpanels voor accreditatie van opleidingen en onderzoeksevaluaties; voorheen was hij o.a. senior adviseur onderwijs en kwaliteit bij verschillende hogescholen.
Prof. Dr. J.M.C. Steyaert	De heer Steyaert is deeltijd hoofddocent bij de Master Sociaal Werk aan de Universiteit van Antwerpen. Daarnaast is hij wetenschappelijk medewerker Expertisecentrum Dementie Vlaanderen. In de periode 2000-2013 was hij lector Sociaal Werk bij Fontys Hogescholen.
Prof. dr. G.G. Anthonio	De heer Anthonio is voorzitter van de Raad van Bestuur van Verslavingszorg Noord-Nederland, part time bijzonder Hoogleraar aan de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen en combineert dit met een Lectoraat aan de Stenden Hogeschool Leeuwarden. Hij is tevens voorzitter van diverse landelijke onderzoeks- en kenniscentra zoals het NISPA en Resultaten Scoren (RS) binnen het Ggz/Verslavingszorg netwerk.
W.E. Verschoor	Mevrouw Verschoor is student bij de Master Health Care and Social Work van Saxion Hogeschool. Zij is als jeugdbeschermer werkzaam bij Jeugdbescherming Overijssel.
I.M. Gies Broesterhuizen	Mevrouw Gies Broesterhuizen is NVAO getraind secretaris sinds 2010.

Op 11 juli 2016 en vervolgens op 22 december 2016 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de (gewijzigde) samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de hbo-masteropleiding Contextuele Hulpverlening van Christelijke Hogeschool Ede, onder het nummer 004971.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende tenminste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl